

conversus, monstrabat medicis, quasi digito, fontem harum sordium esse vulvam. Quâ etiam detersâ, fuit ilicò huic ægræ, non tantum meliusculè: sed evasit integrè, ex febris, in quibus hætenùs egerat vitam, longè miserrimam.

CAPVT XXIIII.

Tabes dorsalis.

TAbes dorsalis, seu *φθίσις νωτία*, duplex est Hippocrati. Altera ab immodicâ Venere: lib. II. de morbis. Altera verò, à destillatione in spinam dorsî. Libro de glandulis. Quam utramque speciem lubuit Balduino Ronsæo lumbaginem vocare. Quamquam hæc vox designet Festo, solam lumborum imbecillitatem. Præterquam tamen in tabe dorsali videre est, cum dolorem continuum; tum marcorem insuperabilem. Quorum naturam minùs significanter cum exprimat lumborum imbecillitas: satiùs erit, stare ab antiquitatis sententiâ: quàm temerè ab eâ desciscere.

Dolorem autem hîc parit, acida pituita; dilacerans magnoperè, vel membranam, quæ spinalem medullam proximè cingit: vel ipsos nervos inde oriundos. Sed si obstruantur venæ, aut arteriæ: sive à lumbis, sive à cer-
vice huc delatæ: vel ob constringens frigus,
à nimia

à nimiâ venere illis impressum : sive ob prolapsum crassioris pituitæ (cujus maximam copiam equidem aliquandò illîc conspexi.) Eripitur ægro, non modò consensus inter superiores, inferioresque corporis partes: verùm redditur præterea sterilis, propter interceptam, decidui feminis, materiam.

Neque marcescit solùm ipsa spinalis medulla, quæ obstruitur : sed contabescit utique cum illâ corpus universum. Communicato paulatim malo, hinc per nervos cerebro; illinc per arterias cordi; uti per venas locinori. Quorum nobilissimorum viscerum functione, evidenter læsâ, torpet necessariò corpus; marcescit animus; & consumitur miserabiliter homo.

In quâ tergeminâ, nervorum, venarum, ac arteriarum viâ, invenire quoque est viam; inducentem, vel febrem convulsioni; vel convulsionem feбри. Siquidem febris supervenit convulsioni; discutit (ut cum Galeno loquar) æstuans cordis calor, illud frigus; quod lenta, ac viscida pituita impresserat, nervis spinalis medullæ.

Quod si verò convulsio sequatur febrem. Vel exaruit spinæ medulla, præ febrili incendio. Vel acris, fervidæ bilis, vapor, ab accenso corde, per arterias, illûc effusus, pupugit tam rigidè sensiles ipsius membranas: ut inde sequatur exitialis nervorum contractio. Potissimum

tiffimùm si vires exhauserit præcedens febris. De quâ propterea satis, circumspectè Hippocrates, lib. I I. aph. xxv I. πυρετὸν ἐπὶ σπασμῶν βέλπιον γενεᾶς; ἢ σπασμῶν ἐπὶ πυρέτῳ. Febrem convulsioni supervenire, fatiùs est; quàm convulsionem febrì.

Samueli verspretio elevabat impurus lien, tot vapores versus cerebrum: ut inde destillaverit iterùm plurimum acrioris pituitæ, primùm quidem in occipitium, ac cervicem: sed mox inde, in spinæ medullam: & potissimùm in lumbos, ilia, ac coxæ articulum. Quarum partium immanis dolor excruciauit ipsum tormento tam indefatigabili: ut amisso omni colore, ac decore, inciderit in lentam febriculam: consumentem ipsum, morte adeò tardâ, ac miserâ: ut ante ejus accessum, non semel exoptaverit, languentem emittere animam: & reluctantem exspuere spiritum. Quod ipsum etiam, in hoc morbo observavit, auctor libri de glandulis.

Sed ferendum fuit, quod non licuit mutare. Præsertim. Labe hac, jam penitiùs infixâ, quàm ut cesserit vel tempori, vel remediis etiam convenientissimis. Argumento certè evidenti. Pervicaci, sacræ hujus fistulæ, tibi, auxilia medica esse, non solùm infirma, sed ausim dicere, nulla.